2024/2895

2024.11.21.

A BIZOTTSÁG (EU) 2024/2895 RENDELETE

(2024. november 20.)

a 2073/2005/EK rendeletnek a *Listeria monocytogenes* tekintetében történő módosításáról

(EGT-vonatkozású szöveg)

AZ EURÓPAI BIZOTTSÁG,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre,

tekintettel az élelmiszer-higiéniáról szóló, 2004. április 29-i 852/2004/EK európai parlamenti és tanácsi rendeletre ([1]) és különösen annak 4. cikke (4) bekezdésére,

mivel:

(1) A 2073/2005/EK bizottsági rendelet ([2]) mikrobiológiai kritériumokat ír elő egyes mikroorganizmusokra vonatkozóan, és megállapítja azokat a végrehajtási szabályokat, amelyeket az élelmiszer-vállalkozóknak a 852/2004/EK rendelet 4. cikkében hivatkozott általános és konkrét higiéniai intézkedések végrehajtásakor követniük kell.

(2) A 2073/2005/EK rendelet különösen olyan élelmiszer-biztonsági kritériumokat állapít meg, melyek meghatározzák a forgalomba hozott termékekre vonatkozóan egy termék vagy egy élelmiszertétel elfogadhatóságát. Az említett rendelet élelmiszer-biztonsági kritériumokat ír elő a *Listeria monocytogenes* tekintetében, amely a hozzá kapcsolódó magas halálozási arány miatt egy súlyos népegészségügyi kockázatot jelentő, élelmiszer-eredetű kórokozó. A zoonózisokról szóló legutóbbi jelentésében ([3]) az Európai Élelmiszerbiztonsági Hatóság (a továbbiakban: a Hatóság) megállapította, hogy 2022-ben 15,9 %-kal magasabb volt az emberi listeriosis eseteinek száma az Unióban, mint 2021-ben, és hogy a *Listeria monocytogenes* okozta uniós élelmiszer-eredetű megbetegedések miatti halálesetek száma 2022-ben az utóbbi 10 évben a Hatóságnak jelentett számok közül az egyik legmagasabb volt. Tekintettel a listeriosis eseteinek említett növekedésére az Unióban, alapvető fontosságú, hogy a *Listeria monocytogenes* tekintetében meghatározott élelmiszer-biztonsági kritériumok folyamatosan magas szintű védelmet nyújtsanak a fogyasztók számára az élelmiszerlánc egészében.

(3) Az élelmiszer-eredetű listeriosis kialakulásának kockázatát befolyásolja mind a fogyasztók egyéni fogékonysága, mind pedig az, hogy az adott szennyezett élelmiszer milyen mértékben idézi elő a *Listeria monocytogenes* nagy fokú szaporodását. A csecsemők és azok a fogyasztók, akik immunrendszere valamilyen betegség, rendellenesség vagy orvosi kezelésre szoruló egészségi állapot miatt meggyengült, rendkívül fogékonyak a *Listeria monocytogenes* általi fertőzésre, és esetükben semmilyen koncentráció esetén sem fogadható el az e kórokozót tartalmazó élelmiszereknek való expozíció. Más fogyasztók esetében a tudományosan elismert álláspont szerint csak a *Listeria monocytogenes*-t 100 cfu/g-nál nagyobb koncentrációban tartalmazó élelmiszerek fogyasztása lehet káros az egészségre. Ezért a *Listeria monocytogenes* 100 cfu/g határértéken túli szaporodását elősegítő, – a csecsemőknek szánt, fogyasztásra kész élelmiszerektől és a speciális gyógyászati célra szánt, fogyasztásra kész élelmiszerektől eltérő, – fogyasztásra kész élelmiszerek olyan érzékeny élelmiszer-árucsoportot alkotnak, amelynek a kockázatcsökkentő intézkedések fókuszában kell állniuk.

(4) A 2073/2005/EK rendelet értelmében a *Listeria monocytogenes* jelenléte nem lehet kimutatható a *Listeria monocytogenes* szaporodását elősegítő – a csecsemőknek szánt, fogyasztásra kész élelmiszerektől és a speciális gyógyászati célra szánt, fogyasztásra kész élelmiszerektől eltérő –, fogyasztásra kész élelmiszerek 25 g-jában azelőtt, hogy azok kikerülnének az előállító élelmiszer-vállalkozó közvetlen ellenőrzése alól, amennyiben az élelmiszer-vállalkozó nem tudja az illetékes hatóság számára elfogadható módon igazolni, hogy a *Listeria monocytogenes* szintje az érintett élelmiszerek eltarthatósági időtartama alatt mindvégig a 100 cfu/g határérték alatt marad. A 2073/2005/EK rendelet azonban nem ír elő olyan kritériumot, amely a szóban forgó élelmiszerekre azt követően vonatkozna, hogy azok kikerültek az előállító élelmiszer-vállalkozó közvetlen ellenőrzése alól, miközben továbbra sem biztosítható, hogy a 100 cfu/g határértéknek való megfelelés az eltarthatósági időtartamuk alatt mindvégig teljesül.

(5) Annak érdekében, hogy a népegészség azonos szintű védelme az előállítástól a forgalmazásig biztosítva legyen a *Listeria monocytogenes* szaporodását elősegítő – a csecsemőknek szánt, fogyasztásra kész élelmiszerektől és a speciális gyógyászati célra szánt, fogyasztásra kész élelmiszerektől eltérő –, fogyasztásra kész élelmiszerek tekintetében, a „*Listeria monocytogenes*: 25 g-ban nem kimutatható” élelmiszer-biztonsági kritériumnak minden olyan helyzetre vonatkoznia kell, amikor ezeket az élelmiszereket felhasználhatósági időtartamuk alatt hozzák forgalomba, és az előállító élelmiszer-vállalkozó nem tudja az illetékes hatóság számára elfogadható módon igazolni, hogy a *Listeria monocytogenes* szintje az érintett élelmiszerek felhasználhatósági időtartama alatt mindvégig a 100 cfu/g határérték alatt marad.

([1]) HL L 139., 2004.4.30., 1. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2004/852/oj.
([2]) A Bizottság 2073/2005/EK rendelete (2005. november 15.) az élelmiszerek mikrobiológiai kritériumairól (HL L 338., 2005.12.22., 1. o.; http://data.europa.eu/eli/reg/2005/2073/oj).
([3]) https://doi.org/10.2903/j.efsa.2023.8442.

(6) Annak érdekében, hogy az élelmiszer-vállalkozóknak elegendő idejük legyen arra, hogy gyakorlataikat és eljárásaikat az új követelményhez igazítsák, ez a rendelet 2026. július 1-je előtt nem alkalmazandó.

(7) A 2073/2005/EK rendeletet ezért ennek megfelelően módosítani kell.

(8) Az e rendeletben előírt intézkedések összhangban vannak a Növények, Állatok, Élelmiszerek és Takarmányok Állandó Bizottságának véleményével,

ELFOGADTA EZT A RENDELETET:

1. cikk

A 2073/2005/EK rendelet I. melléklete e rendelet mellékletének megfelelően módosul.

2. cikk

Ez a rendelet az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* való kihirdetését követő huszadik napon lép hatályba.

Ezt a rendeletet 2026. július 1-jétől kell alkalmazni.

Ez a rendelet teljes egészében kötelező és közvetlenül alkalmazandó valamennyi tagállamban.

Kelt Brüsszelben, 2024. november 20-án.

a Bizottság részéről
az elnök
Ursula VON DER LEYEN

MELLÉKLET

A 2073/2005/EK rendelet I. mellékletének 1. fejezete (Élelmiszer-biztonsági kritériumok) a következőképpen módosul:

1. Az 1.2. bejegyzés helyébe a következő szöveg lép:

Élelmiszer-kategória	Mikroorganizmusok/toxinjaik, anyagcseretermékeik	Mintavételi terv		Határértékek		Referenciamódszer	Az a fázis, ahol a kritériumot alkalmazni kell
		n	c	m	M		
„1.2. Az *L. monocytogenes* szaporodását elősegítő, fogyasztásra kész élelmiszerek a csecsemőknek szánt, fogyasztásra kész élelmiszerek és a speciális gyógyászati célra szánt, fogyasztásra kész élelmiszerek kivételével	*Listeria monocytogenes*	5	0	100 cfu/g (*)		EN/ISO 11290-2 (**)	Forgalomba hozott termékek, eltarthatósági idejük alatt
		5	0	25 g-ban nem kimutatható (***)		EN/ISO 11290-1	Forgalomba hozott termékek, eltarthatósági idejük alatt

(*) Ez a kritérium akkor alkalmazandó, ha az előállító élelmiszer-vállalkozó az illetékes hatóság számára elfogadható módon igazolni tudta, hogy a Listeria monocytogenes szintje az élelmiszer felhasználhatósági időtartama alatt mindvégig a 100 cfu/g határérték alatt marad. Az élelmiszer-vállalkozó meghatározhat a technológián belül közbenső határértékeket, melyeknek elegendően kicsinek kell lenniük annak biztosításához, hogy az élelmiszer az eltarthatósági időtartama végén a 100 cfu/g határérték alatt maradjon.

(**) 1 ml inokulum szélesztése 140 mm átmérőjű Petri-csészébe vagy három 90 mm átmérőjű Petri-csészébe.

(***) Ez a kritérium akkor alkalmazandó, ha az előállító élelmiszer-vállalkozó nem tudta az illetékes hatóság számára elfogadható módon igazolni, hogy a Listeria monocytogenes szintje az élelmiszer felhasználhatósági időtartama alatt mindvégig a 100 cfu/g határérték alatt marad.”

2. A vizsgálati eredmények értékelésére vonatkozó megjegyzésekben az „*L. monocytogenes* az *L. monocytogenes* szaporodását elősegítő, fogyasztásra kész élelmiszerekben, mielőtt az élelmiszer kikerül az előállító élelmiszer-vállalkozó közvetlen ellenőrzése alól, ha a vállalkozó az illetékes hatóság számára elfogadható módon nem tudja igazolni, hogy a termék felhasználhatósági időtartama alatt mindvégig a 100 cfu/g határérték alatt marad:

— megfelelő, ha az összes kapott érték a baktérium hiányát jelzi,

— nem megfelelő, ha a baktérium jelenlétét bármelyik mintaelemben kimutatták.”

bejegyzés helyébe a következő szöveg lép:

„*L. monocytogenes* az *L. monocytogenes* szaporodását elősegítő fogyasztásra kész élelmiszerekben, ha az előállító élelmiszer-vállalkozó nem tudta az illetékes hatóság számára elfogadható módon igazolni, hogy a *Listeria monocytogenes* szintje az élelmiszerek felhasználhatósági időtartama alatt mindvégig a 100 cfu/g határérték alatt marad:

— megfelelő, ha az összes kapott érték azt jelzi, hogy a baktérium nem kimutatható egyik mintaelemben sem,

— nem megfelelő, ha a baktérium jelenlétét bármelyik mintaelemben kimutatták.”